

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

nire flagrantissimus amor ejus, quod cognoscitur, juxta Augustini regulam: *Tantum diligitur, quantum cognoscitur*: Ergo ex hac cognitione acerbissimi judicii in damnatis non potest non emergere apertissimum odium ejus, quod cognoscitur. Denique hanc totam intellectus & voluntatis illustrationem sequentur jucundissimi in beatis fructus, conscientiae serenitas, animi gaudium & exultatio, corporis ~~virescentia~~ & pulcritudo, securitas vitae, conversatio cum angelis & universae hujus felicitatis aeternitas: Ergo totam illam intellectus & voluntatis caliginem sequentur funesti in damnatis fructus, vermis conscientiae perpetuo rodens, animi tristitia & desperatio, corporis languor & deformitas, cruciatus totius compositi ineffabiles, cohabitatio cum daemonibus & universae hujus miseriae nunquam terminanda perpetuitas. Concludo verbis Magni Gerhardi, Loc. de Inf. §. 35. *Sicut primum pius promissum est bonum universale, omnium bonorum genera & species complectens: sic supplicium peccatoribus preparatum est malum universale, in quo omnia malorum & suppliciorum genera in unum coacervata deprehenduntur.*

LII. Duodecimum, & apud Bonaventuram ultimum, argumentum, colligit à consequente absurdo: *Si quis dimittat actum peccandi in presenti, non potest esse sine gratia gratis data; multò fortius de peccandi voluntate. Ergo si nulla gratia datur ipsis reprobis, nec natura melioratur, Ergo peccandi voluntatem nunquam amittunt.* Syllogismus in formam redactus hic est: Quaecunque vitiosa natura neq; melior & à peccandi necessitate immunis redditur, neque à gratia supernaturali immutatur, in eà & peccandi voluntas & actus peccaminosi necessario manent. Non enim, sicut in hominis potestate fuerat, labi & peccatorum sordibus contaminari, ita in viribus ejus, postquam peccavit, est, à peccato surgere & fordes illas maculasque detergere. *Sine me nihil potestis facere. Joh. XV. 5. Naturalis homo non percipit ea, quae sunt Spiritus DEI, stultitia enim illi sunt, neque cognoscere potest. I. Cor. II. 14. Non sumus idonei cogitare aliquid ex nobis ipsis, tanquam ex nobis, sed quod idonei sumus, id ex DEO est. II. Cor. III. 5. Omne figmentum cogitationis cordis hominis tantum malum est à pueritia. Genes. VI. 5. Venundati sumus sub peccatum & servi peccati, qui ex se non nisi peccare possunt. Rom. VII. 14. 19. 23. Mortui peccato, Eph. II. 1. 5. Sicut igitur mortuus seipsum suscitare nequit; ita nec peccator ex se sur-*
gere

gere ex peccato. Necessè igitur est, ad id, ut homo peccator peccatum deponat & sine peccato vivat, ut natura peccans vel à superiori agente immediatè, vi & potentiâ absolutâ, immutetur & in statum innocentiae & impeccabilitatis transponatur; quâ virtute secundum nonnullos ad fidem, vitamque meliorem translatus est Paulus, Act. IX. 4. 6. vel certè per gratiam mediatè agentem ita disponatur, ut exuere peccatum & mutare paulatim vitiosam voluntatem possit. DEUS enim solus tantæ virtutis est, *ut operari in nobis valeat & velle & perficere, secundum beneplacitum suum.* Phil. II. 13. Atque damnatorum vitiosa natura neque melior & à peccandî necessitate immunis redditur, neque à gratiâ supernaturali immutatur. Non illud, quia DEUS adeo nullas habet causas, immediatâ actione destruendi naturam eorundem vitiosam, ut potius gravissimæ ei suppetant rationes, in conatâ corruptione eandem relinquendi. Cum enim peccatis & finali incredulitate, possit gratiam damnatis toties oblatam, toties repulsam, vehementissimè sit læsus, injustum foret iudicium, si loco pœnæ optimè promeritæ beneficio afficere & meliores reddere damnatos vellet. Quid? quod deterioris conditionis fuisset homo primum in peccata lapsus, à quo potentiam peccandi DEUS non abstulit, quam idem damnatus, postquam ineffabilem gratiam malitiosè toties decexit. Non hoc, quia janua gratiæ hac in vitâ clauditur. Matth. XXV. 10. Origenis autem error fuit, continuari hanc gratiam per liberi arbitrii usum in alterâ quoque vitâ, ita, ut à vitiis ad virtutes & à virtutibus ad vitia perpetuus sit transitus. Fortè excipies; auferre habitum & potentiam peccandi tum demum beneficium esse, quando auferitur ita, ut bene operari & ex statu supplicii eluctari possis. At damnatos quidem privari peccandi habitu, sed absentiam hanc vitiosæ naturæ perinde moraliter bonam non esse, ac non est in bestiis, qui eâ pariter careant, neque etiam virtutem bene agendi per isthanc privationem iis communicari; quin imò ad augmentum pœnæ eadem spoliari, ne blasphemare DEUM & animum vindictæ cupidissimum possint exercere. Hæc quidem speciosè, non accuratè & fidei *ἀναλόγως* dicuntur. Nam in intelligente & volente creaturâ hæc fieri, manifestè contradictionem involvit. Pone hominem, qui sive per naturam sive per gratiam
 move-

noverit discrimen honesti & turpis, quidque lex divina à nobis fieri velit, non fieri vetet. Sine hac quippe cognitione homo non homo sed brutum est. Ponatur iste in statum, in quo voluntas non possit, quæ ab intellectu bona non esse rectè apprehensa & iudicata sunt, nisi fugere & averfari, seu, ut convenientius dicam, non appetere: & fieri non poterit, ut hæc ipsa non-appetentia mali non sit moraliter bona. Est enim legi naturæ, quæ malum vitari jubet, prorsus conveniens. In moralibus tam boni naturâ gaudet, omittere, quæ prohibita sunt, quam facere, quæ mandata, juxta Poëtam:

Virtus est vitium fugere.

Quam in rem amplius ita concludo: damnatus, qui peccare non potest, aut intelligit, quid sit peccatum, aut non intelligit. Si non intelligit, homo non est, sed brutum. Ratio enim, in quantum ratio est & hominem à bruto discernit, includit notitiam dextræ & sinistræ, scientiam boni & mali: aut tu mihi expone, quid præ bestiâ nobilius possideat homo? Si intelligit, aut volenter adeoque sponte & deliberato animo malum omittit, aut coactus & cum renitentiâ quadam voluntatis. Si prius, omissio isthæc & materialiter & formaliter in genere morum bona est; convenit enim secundum se legi naturæ & ab animo agentis bonitatem etiam subjectivam recipit. Si posterius, tunc cogi se patitur damnatus, aut ideò, ut justitiæ Divinæ satisfiat: & hoc ipso moraliter melior redditur omissio, aut, quia penarum ei atrocitas necessitatem imponit; & sic, quia actiones morales ex finibus æstimantur, deficiente legitimo fine, ipsa omissio mala formaliter redditur, consequenter homo non erit liber ab omni peccato. Quod igitur in brutis impotentia peccandi bona non est, id inde oritur, quod malum non intelligunt, nec ideò legem habent. At homo nullo in statu, quamdiu manet homo, non intelligere malum & legi non subjectus esse potest. De cæteris suo loco dicetur.

LIII. Proposuimus hætenus fundamenta sententiæ affirmantis, quæ præcipuè in Scholasticorum Commentariis comparant & quibusdam quasi notis ac observationibus illustravimus. Nunc & reliqua adjicienda sunt, quibus communiri isthæc opinio apud Theologos passim cernitur. Ergo Tertium & decimum ar-

F

gu.